

HISTÒRIA

Una exposició explica la història de la Col·lectivitat General d'Amposta, una de les més rellevants del país

Les col·lectivitzacions obreres que es van reproduir a Catalunya l'estiu del 1936, després de l'esclat de la Guerra Civil, van tindre a Amposta un dels exponents més rellevants de tot Catalunya. La Col·lectivitat General d'Amposta va arribar a tindre fins a 1.200 membres i va funcionar entre 1937 i 1938. Després va caure en l'oblit i ara 80 anys després una exposició al Museu de les Terres de l'Ebre en repassa la seua exitosa, però curta història.

Amposta L. B.

La troballa d'unes fotografies inèdites sobre la Col·lectivitat General d'Amposta han estat el punt de partida de l'exposició 1937. *Quan la ribera no tenia amo. Crònica de la Col·lectivitat General d'Amposta*, un projecte de l'Observatori de la Vida Quotidiana que explica la història del procés de col·lectivització obrera que va viure Amposta, el Delta i el Montsià durant els anys de la Guerra Civil.

L'estiu del 1936, a més d'un cop d'estat i l'inici de la Guerra Civil, Catalunya va viure una revolució social única a Europa. El sistema productiu canvià radicalment i les col·lectivitats obreres -industrials o agràries- van aconseguir, durant un temps breu, arraconar el capitalisme. A la comarca del Montsià i el Delta el triomf del col·lectivisme va ser rotund i la gran transformació de la vida a Amposta, aleshores capital anarquista de les Terres de l'Ebre, fou un capítol especialment significatiu. Si bé aquest procés de col·lectivització va ser molt lloat entre 1937 i 1938, va quedar pràcticament en l'oblit a partir de 1939.

UNA COL·LECTIVITAT DE 1.200 MEMBRES El procés de col·lectivització de la capital del Montsià va co-

Una de les imatges inèdites, presa per Pérez de Rozas, que es podrà veure a l'exposició sobre la Col·lectivitat d'Amposta. / CEDIDA

mençar al juliol de 1936 amb la creació del comitè, es desenvolupà a través del consell municipal dirigit per la CNT i la UGT i culminà a principis del 1937 amb la creació de la Col·lectivitat General d'Amposta.

La Col·lectivitat General d'Amposta estava formada per prop de 1.200 persones, procedents d'unes 700 famílies diferents, el 10% de la població. Va ser la més nombrosa de totes les Terres de l'Ebre i proporcionalment la més rellevant de Catalunya.

Es regia per un comitè de control i estava organitzada en seccions: pagesos (la més important), paletes, indústria arrossera, indústria pesquera, intercanvi, pintors, panaders, fusta, ramaders, economia, abastament, i altres de més secundàries. La Col·lectivitat va arribar a instaurar un sou familiar com a retribució, i si un home estava al front, el cobrava la dona. L'habitatge, la farmàcia i el metge eren gratuïts. Si la casa era de propietat, la col·lectivitat pagava la contribució i les

despeses, i l'escolarització era obligatòria i mixta.

La Col·lectivitat comptava amb una producció important -una granja d'aviram de 8.000 polls i una vaqueria que produïa 400 litres de llet al dia- a més d'una cooperativa de consum, una fàbrica de mosaic i un forn de guix, entre d'altres.

FOTOGRAFIES INÈDITES L'exposició que s'inaugura aquest divendres al Museu de les Terres de l'Ebre, ha

estat realitzada pels membres de l'Observatori de la Vida Quotidiana -Andrés Antebi, Teresa Ferré i Pablo González- a partir de la troballa d'una sèrie de 25 fotografies de la Col·lectivitat General d'Amposta realitzades pel fotògraf Carlos Pérez de Rozas l'any 1937. Aquestes fotos han estat positivades per primer cop per a l'exposició, just quan es compleixen 80 anys que les fotografies van ser realitzades.

A més de la sèrie fotogràfica, l'exposició també inclou documentació fins ara inèdita sobre el procés d'incautacions, mapes topogràfics del Delta i la garriga i cartells d'època. Entre els materials triats té una presència rellevant la premsa.

El procés de recerca i documentació de l'exposició 1937. *Quan la ribera no tenia amo* ha estat realitzat per Andrés Antebi (antropòleg), Pablo González Morandi (historiador) i Teresa Ferré (periodista). Ferré és qui signa també el commissariat de la mostra. Es tracta del primer projecte de l'Observatori de la Vida Quotidiana a les Terres de l'Ebre, desenvolupat gràcies al finançament de l'Ajuntament d'Amposta i amb el suport del Consorci del Museu de les Terres de l'Ebre mitjançant un dels ajuts a la recerca etnològica concedits l'any 2016. ■